

ЗМІСТ

«Для кого я пишу? для чого?»	5
ВСТУП. Українське слово: втрати і триумфи	9
ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА. Прозорливе око віри та істини	31
Афоризми	38
З діалогів	40
ГРИГОРІЙ КВІТКА-ОСНОВ'ЯНЕНКО. Розкошував у народній стихії сміхотворення	45
Конотопська відьма (<i>Уривок</i>)	62
«РУСЬКА ТРІЙЦЯ» (Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич, Яків Головацький). Рідна мова — запорука духовної цілісності нації	71
МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ	
О Наливайку	82
Розпука	83
Руська мова	83
ІВАН ВАГИЛЕВИЧ	
Мадей (<i>Уривок</i>)	83
ЯКІВ ГОЛОВАЦЬКИЙ	
Два віночки	84
ТАРАС ШЕВЧЕНКО. Духовна реалізація національного пророцтва	85
<i>Поезії</i>	
Розрита могила.....	126
«Чигрине, Чигрине...»	126
Великий льох (<i>Містерія</i>)	127
Давидові псалми	135
Іржавець.....	138
Пророк	139
«Заступила чорна хмара...»	139
Доля	140
«Якби-то ти, Богдане п'яний...»	140
Молитва.....	140
«Царів, кровавих шинкарів...»	141
«Злочинаюущих спина...»	141
ПАНТЕЛЕЙМОН КУЛІШ. Будитель національної самосвідомості	142
Чорна рада. Хроніка 1663 року (<i>Уривок</i>).....	165
ІВАН ФРАНКО. «Як много важить слово...»	174
<i>Поезії</i>	
Гімн	188
Каменярі	188
«Безмежнеє поле в сніжному завою...»	190
«Ой ти, дівчино, з горіха зерня...»	190
«Чого являєшся мені у сні?»	190
«Мойсей». <i>Пролог</i>	191
Сікстинська мадонна	192
Легенда про вічне життя.....	193
ЛЮДМИЛА СТАРИЦЬКА-ЧЕРНЯХІВСЬКА. Митець високої гідності й твердості духу	198
Останній сніп. Етюд на І дію (<i>Уривок</i>).....	205

ЛЕСЯ УКРАЇНКА. Ідеальний голос трагічної душі	213
Бояриня (<i>Уривок</i>)	245
ОЛЕКСАНДР ОЛЕСЬ. Творив в ім'я краси, гармонії та ідеалу	251
<i>Поезії</i>	
«В дитинстві ще...»	258
Лебединій зграї.....	258
«Натхнення час — то час святий!»	258
«Чому з тобою ми не хвили?»	259
«Вона ішла...»	259
«З журбою радість обнялась...»	259
«Затремтіли струни у душі моїй...»	260
Казка ночі.....	260
«В провалля розпачу...»	260
Чари ночі	261
«Літа плывуть...»	261
«Я знаю вас, нащадки запорожців...»	261
«Умер кобзар, порвались струни...»	262
«Війна, війна!»	263
«Не зрадникам-братам, не крамарям...»	263
«О дивний мент, о дивний час!»	264
«Дух наш пречистий, дух наш народний...»	264
ГРИГОРІЙ ЧУПРИНКА. Поетичний метеор на українському видноколі	265
<i>Поезії</i>	
Ураган	283
Сгедо	283
З вікна (<i>Зимовий етюд</i>).....	284
Шляхом життя	284
Після ночі.....	285
Маніфест	286
Нові шляхи.....	286
Світе тихий!	287
Творчість	288
Вічний спомин	288
ВОЛОДИМИР ВИННИЧЕНКО. Художник, розп'ятий на хресті політики	289
На той бік (<i>Уривок</i>)	323
МИХАЙЛО ДРАЙ-ХМАРА. Із фаланги неокласиків	330
<i>Поезії</i>	
«На смерканні. Гасне вечір...».....	342
«На горі розцвітає яблуня...».....	342
«Зоріти ніч і бути з вами...»	342
Шехерезада	342
«Я полюбив тебе на п'яту...»	343
Маленькій Оксані	343
«Прийшло на рано...».....	343
«Накинув вечір голубу намітку...».....	344
Лебеді	344
Перекувітує квітень	345
Victoria Regia	345
Симфонія.....	346
Лист до Оксани	346
ЗНАЙДА ТУЛУБ. Митець драматичної долі	349
Людолови (<i>Уривок</i>).....	365
ПАВЛО ТИЧИНА. «В душі я ставлю світлий парус...»	369
<i>Поезії</i>	
Ви знаєте, як липа шелестить.....	379
«Не бував ти у наших краях!».....	379
«Гаї шумлять».....	379
«О панно Інно, ніжна Інно!»	380
«Гей, вдарте в струни, кобзарі...»	380

«Деся надходила весна...»	381
«Закучерявилися хмари...»	381
«Одчиняйте двері...»	382
«Хто ж це так із тебе насміється смів?»	382
Пам'яті тридцяти	383
«Не Зевс, не Пан, не Голуб-Дух...»	383
Кукіль	384
Антистрофа	384
І Белий, і Блок	384
Ритм	385
ПАВЛО ФИЛИПОВИЧ. Оригінальний поет, учений, перекладач	386
<i>Поезії</i>	
«Білявий день втомився і притих...»	392
«Синіє сніг, і стеляться розмови...»	392
Людина і море (З Бодлера)	393
«Він тікав, і дививсь, і знову...»	393
«Хай на небі зовсім змарнілий...»	394
«Кому не мріялось...»	394
«Мов сірі дні, умруть бажання кволі...»	395
«Затопить піски і садиби...»	395
«Вмовляє ніч вогні біляві...»	395
«Небо осіннє, мов квітка, марніє...»	396
«Весь день на дрогах коливається дощик...»	396
ГНАТ МИХАЙЛИЧЕНКО. Майстер імпресіоністично-символічного стилю	397
Погроза невідомого. З тюремних записків	403
МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ. Романтик «у діадемі червоного страждання»	409
Арабески (Уривки)	428
ОЛЕКСАНДР ДОВЖЕНКО. Печаль душі і святість босоногого дитинства	442
Україна в огні (Уривки)	452
ТОДОСЬ ОСЬМАЧКА. Приречений на самотність і вигнання	458
Старший боярин (Уривок)	470
МИХАЙЛО ЯЛОВИЙ. У золотих променях творчості	474
<i>Поезії</i>	
«Злотисто-осінніх скиглінь...»	482
«Не сичить...»	482
«Наливаються, наливаються...»	483
«І як це сталося...»	484
Золоті лисенята (Уривок)	484
ВАЛЕР'ЯН ПОЛЩУК. «Я духом розійшовсь і втілюся між вами...»	487
<i>Поезії</i>	
Я	505
«Народ мій монолітом став...»	505
«Благословенний сирій ранку мій...»	506
Напровесні	506
«Смолистий соняшника дух...»	507
Спомин	507
Камінь у морі	508
Відносність	508
«Скляний тихий хруст...»	509
«Стомлений сиджу...»	509
Хокку	509
Танка	509
Три танка	510
Футурйози	511
ЄВГЕН ПЛУЖНИК. Світло душі в темряві тоталітаризму	512
<i>Поезії</i>	
«Був це хлопчик лагідний і тихий...»	526
«І ось ляжу — родючий гній...»	526
З поеми «Галілей»	527

3 поеми «Канів»	530
«Дивлось на все спокійними очима...».....	535
«Все більше спогадів і менше сподівань...»	535
«Вчись у природу творчого спокою...»	535
«Вчора над містом летіли гуси...»	536
«Дівчинку здибав колись маленьку...».....	536
«Річний пісок слідок ноги твоєї...»	536
«Ніч... а човен — як срібний птах!...»	537
«Вона зійшла до моря. Хто вона...».....	537
ГРИГОРІЙ КОСИНКА. Любов'ю огортав він кожне слово	538
В житах	547
ІВАН СЕНЧЕНКО. Умів зіграти словом кожну душу	551
Савка (Уривок).....	559
ГРИГОРІЙ КОСТЮК. Літописець «несамовитої доби»	566
Зустрічі і прощання. Книга перша (Уривок)	570
МИКОЛА БАЖАН. Тріумфи і катастрофи великого поета	581
<i>Поезії</i>	
Цикл «Будівлі»	
I. Собор	595
II. Брама.....	596
III. Будинок	598
Гофманова ніч (Поема)	600
Із циклу «Нічні концерти»	
I. Криниця Леонтовича	604
II. Ніч на Івана Купала	606
УЛАС САМЧУК. «Я був повний Україною»	608
Морозів хутір (Уривок).....	620
ІВАН БАГРЯНИЙ. Творчість на грані самопожертви	631
Тигролови (Уривок)	645
ОЛЕНА ТЕЛІГА. Духовна велич героїчного чину	651
<i>Поезії</i>	
Поворот	664
Мужчинам	665
«Гострі очі розкриті в морок...»	665
Відповідь	666
Вечірня пісня	666
«Не треба слів...»	667
Лист	667
Літо	669
ОЛЕГ ОЛЬЖИЧ. Покликаний Україною	670
<i>Поезії</i>	
Змій	684
Пророк	684
З циклу «Незаномому Воякові»	685
«Вчора лишилися за нами...»	685
«Дванадцять літ кривавилась земля...».....	686
«Воно зросло з шукання...»	686
«Скільки сонця летється на землю...».....	687
Яблуна на горі	687
Акваріум	687
«Ніч запалася — прірва — в себе»	687
Негритянський божок	687
«Був же вік золотий...»	688
Рінь	689
Шякунтала	690
ВАСИЛЬ БАРКА. Високий світоч віри	691
<i>Поезії</i>	

Філософ	709
Вітчизна	709
Старий поет	711
Зелений світ.....	712
3 поеми «Царборець»	713
ЮРІЙ ШЕВЕЛЬОВ. Українська духовна атмосфера за інтелектуальним барометром Юрія Шереха	714
Реабілітація людини	725
Москва. Маросейка.....	731
БОГДАН-ГОР АНТОНІЧ. Що робив лемківський хрущ на шевченківських вишнях	737
<i>Поезії</i>	
Пісня про вічну молодість	755
Автобіографія	756
Ars poetica II, 1	756
Натхнення	756
Три перстені.....	757
Автопортрет	757
Весілля.....	758
До моєї пісні.....	758
Назустріч	758
Князь	758
Різдво	758
Зелена євангелія	758
Ars critica	759
Пісня про незнищенність матерії	759
Батьківщина	759
До холодних зір	760
Слово до розстріляних	760
До істот з зеленої зорі.....	760
Вишні.....	761
Хати	761
Поворот	761
Молитва.....	762
Закінчуючи	762
МИХАЙЛО СТЕЛЬМАХ. З вірою в людину, з довірою до людини	763
Гусі-лебеді летять (<i>Уривки</i>).....	772
Щедрий вечір (<i>Уривки</i>)	773
Чотири броди (<i>Уривок</i>).....	775
ОЛЕСЬ ГОНЧАР. Творчість як доля	787
Двоє вночі.....	812
МИКОЛА РУДЕНКО. Засіяв зорями чесні душі	817
<i>Поезії</i>	
Слово	824
«Я цілий світ в собі гойдаю...»	824
«Ходімо в райдугу, кохана...»	824
«Минає рік, нову зарубку...»	824
Формула Сонця (<i>Уривок</i>).....	825
ІВАН ЧЕНДЕЙ. Історія його краю — в його творах	832
Іван (<i>Уривок</i>)	850
ДМИТРО ПАВЛИЧКО. Відчайдушний крик українського болю	863
<i>Поезії</i>	
Львівські сонети	877
Білі сонети	879
Київські сонети.....	880
ЮРІЙ МУШКЕТИК. І виводив він душу з тітьми	883
Волошки	902
Христос і Марія у срібнім окладі.....	904

ЛІНА КОСТЕНКО. Лицарство духу	912
<i>Поезії</i>	
Українське альфреско	930
«Страшні слова, коли вони мовчать...»	930
«Мабуть, ще людство дуже молоде...»	931
Доля	931
«Вже почалось, мабуть, майбутнє»	931
«Хай буде легко. Дотиком пера»	932
«І не минає, не минає!»	932
«Недумано, негадано...»	932
«Виходжу в сад, він чорний і худий...»	932
Осінь дикунська	933
Осінь жагуча	933
«Моя пам'ять плаче над снігами...»	933
«Хочеться чуда і трішки вина»	934
«Хтось є в мені...»	934
«Сади стояли в білому наливі»	934
ІВАН ДЗЮБА. «У мене свій світ, своя позиція». Навздогін із пером у руках за невтомним марафонцем	935
Глобалізація і майбутнє культури	952
ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО. «Я для тебе горів, український народі...»	959
<i>Поезії</i>	
Лебеді материнства.....	974
«Ти знаєш, що ти — людина?»	975
Перехожий	975
«Гей, нові Колумби, Магеллани...»	976
Україні	976
«Де зараз ви, кати мого народу?»	977
«Гранітні обеліски, як медузи...»	977
«Задивляюсь у твої зіниці...»	978
«Є тисячі доріг...»	979
Я.....	979
МИКОЛА ВІНГРАНОВСЬКИЙ. Його творила Україна	980
<i>Поезії</i>	
«У синьому небі я висіяв ліс...».....	994
Чорна райдуга	994
«Сеньйорито акаціє, добрий вечір»	995
ІВАН ДРАЧ. Поетичний їжак з головою сатира і волоссям кольору витіпаних конопель	996
<i>Поезії</i>	
Балада про соняшник	1019
Крила (Новорічна балада).....	1019
Балада про вузлики.....	1020
Чорнобильська Мадонна (Поема)	1020
ОЛЕГ ЧОРНОГУЗ. Той, кому перо служить за меч	1042
«Аристократ» із Вапнярки (Уривок)	1048
ЄВГЕН ГУЦАЛО. Відкрився птахам, людям і рослинам	1055
Як вам ведеться, мамо?	1065
ВАСИЛЬ СТУС. Феномен доби	1070
<i>Поезії</i>	
Біля гірського вогнища	1081
Автопортрет зі свічкою	1081
«Сто дзеркал спрямовано на мене...».....	1081
«Не можу я без посмішки Івана...»	1082
«Вчися чекати, друже...»	1083
«Добрий день, мій рядок кароокий...»	1083
«У цьому полі, синьому, як льон...».....	1083
«І сто своїх подоб в руках перебираю...»	1084
«У Гетсиманському саду, віддавшись самоті...»	1084

«В мені уже народжується Бог...»	1085
«Мені зоря сіяла нині вранці...»	1085
«Крізь сотні сумнівів я йду до тебе...».....	1086
«Утекти б од себе геть світ за очі...»	1086
«О Боже мій, така мені печаль...»	1087
«Довкола мене цвинтар душ...»	1087
«Уже Софія відструменіла...».....	1087
«На колимськiм морозі калина...»	1087
«О земле втрачена, явися...»	1087
ВОЛОДИМИР ДРОЗД. Він змагався у своїй творчості із самим Богом	1089
Білий кiнь Шептало	1111
ІРИНА ЖИЛЕНКО. Та, що молиться Богові віршами	1118
<i>Поезії</i>	
«І світла алея...».....	1131
Зимовий мотив з візитом пічника.....	1131
За золотими вікнами зірок.....	1132
Осіннє дерево	1133
ЯРОСЛАВ СТЕЛЬМАХ. Спрага гармонії, або Примарний возник на виднокраї . . .	1134
Голодний, злий і дуже небезпечний, або Якось у чужому лісі (<i>Уривки</i>)	1139